

**Koference „Vytápění – Instalace, 2017“,
Hradec Králové, 28. 2. 2017**

Připravované změny v ochraně ovzduší, novela zákona a kontrola kotle a paliva, povinné kontroly technického stavu kotlů

**Mgr. Pavel Gadas,
vedoucí oddělení spalovacích zdrojů a paliv
odboru ochrany ovzduší MŽP**

Ministerstvo životního prostředí

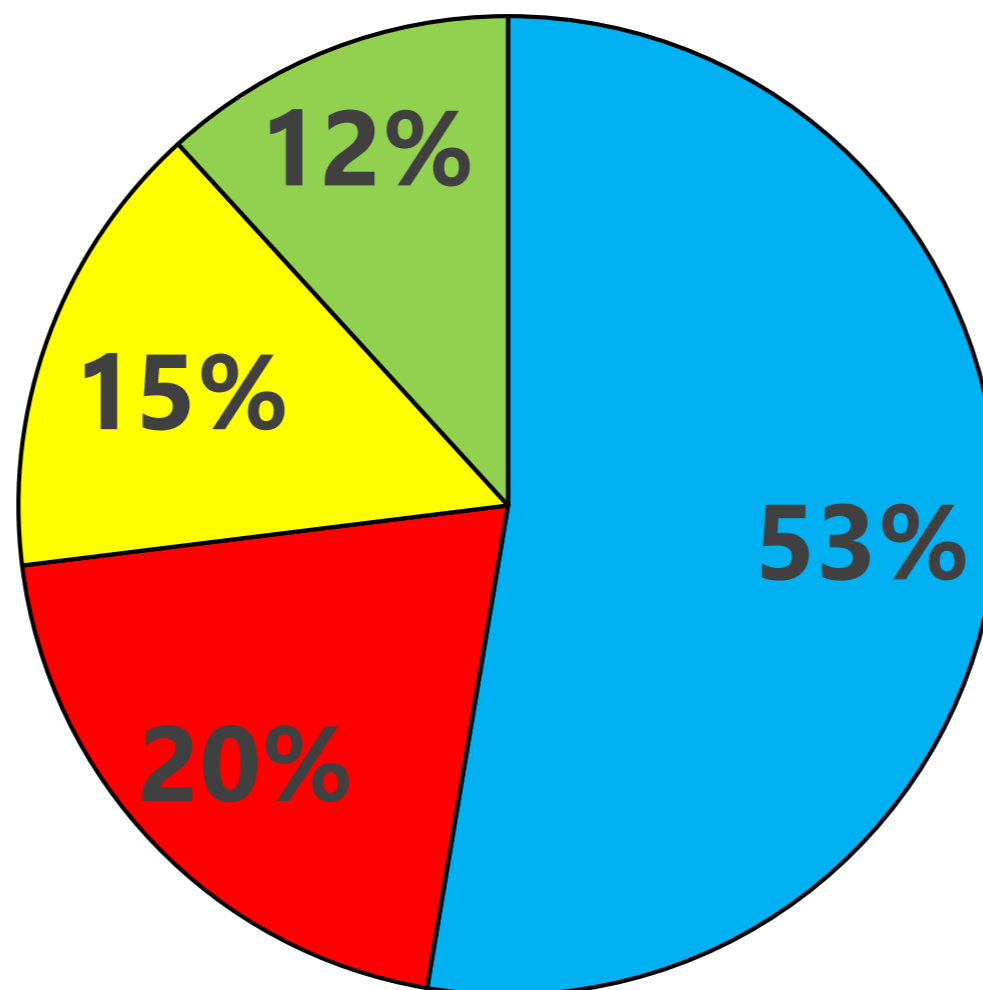
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Emise PM_{2,5}

Podíl sektorů na emisích PM_{2,5} v ČR za rok 2014

Zdroj: data ČHMU

- Vytápění domácností
- Energetika a průmysl
- Doprava
- Zemědělství

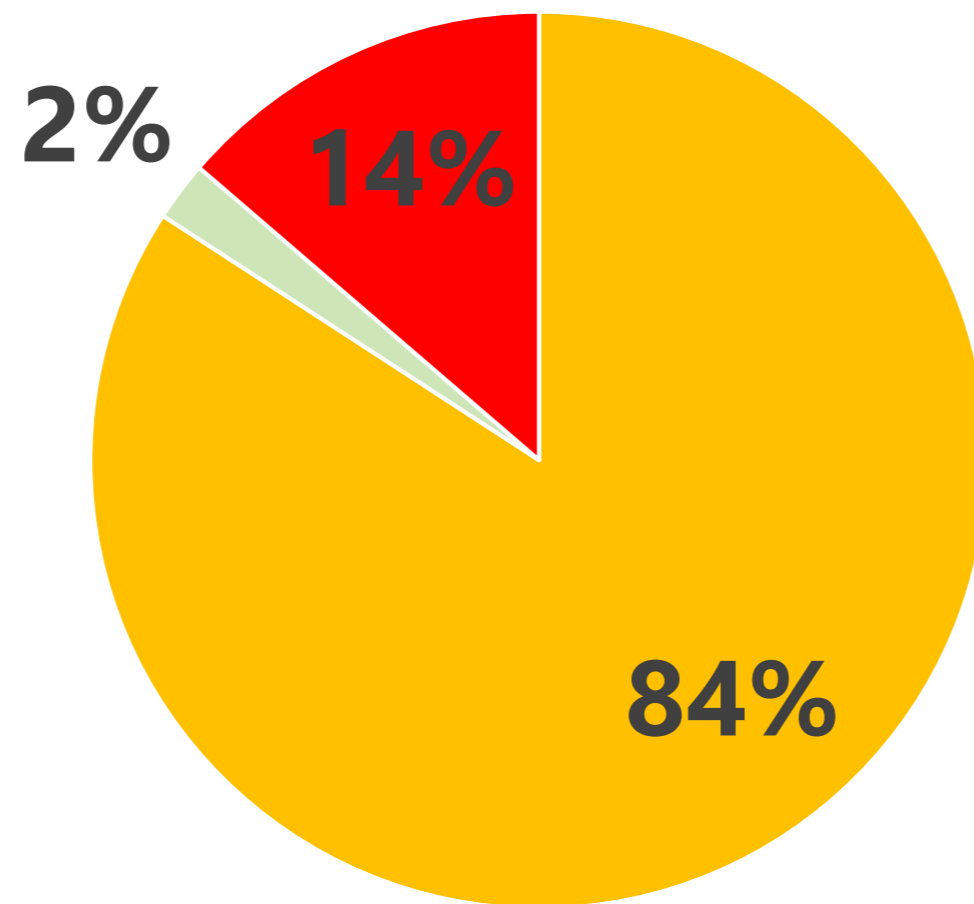
Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Emise Benzo(a)pyrenu v roce 2014

Zdroj: data ČHMU

- Vytápění domácností
- Energetika a průmysl
- Doprava

Výpočet emisí z vytápění

Data ČSÚ

- Data z posledního sčítání lidu počet domácností vytápěné pevnými palivy

Zastoupení jednotlivých paliv v typech kotlů

- Odhad typu paliva pro konkrétní konstrukci kotle – hlavně u odhořívacích a prohořívacích kotlů

Data MPO

- Odhad jednotlivých konstrukcí kotlů na základě informací výrobců o prodeji jednotlivých typů

Emisní inventura zdrojů na pevná paliva

Roční
spotřeba paliv

- Ze spotřeby tepla jednoho bytu a z výhřevnosti paliva se vypočte „Spotřeba paliva v domácnosti“

Měrná
emise

- Množství znečišťujících látek, které byly naměřeny pro konkrétní typ spalovacího zdroje

Emisní
faktory

- Vážený průměr z měrných emisí znečišťujících látek z více typů spalovacích zařízení pro konkrétní typ tuhého paliva

Rozdělení paliva podle domácností

		bytů v rodinných domech		bytů v bytových domech		uhlí celkem	biomasa celkem
		uhlí	biomasa	uhlí	biomasa		
počet	bytů	294 249	256 048	41 451	29 244	335 700	285 292
celkem	bytů	620 992					
uhlí	%	87,7		12,3			
dřevo	%		89,7		10,3		

tab. č. 2 Počty domácností vytápěné tuhými palivy a procentuální zastoupení (2011)

Typy kotlů v domácnostech

	počet	zastoupení
	ks	%
ocelové kotle (převážně odhořívací)	306 625	49,5
litinové kotle (převážně prohořívací)	222 375	35,9
automatické kotle na uhlí	10 200	1,6
speciální kotle na dřevo (zplyňovací)	72 000	11,6
automatické kotle na pelety	8 800	1,4
celkem	620 000	100,0

tab. č. 1 Odhad počtu provozovaných spalovacích zařízení v ČR[2]

Legislativní nástroje

☐ **Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší**

(stav 2012 – 2016):

- a. stanovení požadavků na „kotle“ (zdroje do 300 kW, které slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění), umísťované na trh,
- b. provoz „kotlů“ po 1.9. 2022 pouze plnicích požadavky přílohy č. 10 – 3. třída ČSN EN 303-5,
- c. kontrola technického stavu a provozu „kotle“,
- d. zpřísnění požadavků na kvalitu paliv.

Legislativní nástroje - novela

- **Zákon č. 369/2016**, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší:
  - a. zavedení možnosti kontroly zdrojů v domácnostech (§ 17 odst. 2),
  - b. stanovení požadavků na topidla na pevná paliva (bez výměníku), umístované na trh, od r. 2020 (Ekodesign),
  - c. zpřesnění ustanovení § 17 odst. 1 písm. h) ke kontrole technického stavu a provozu „kotlů“ (sankce za neoprávněnou kontrolu, kontrola kotlů neznámých výrobců).

Uvádění na trh

- ❑ Od 1.1.2014 – jen kotle na pevná paliva minimálně 3. třídy (emisí) ČSN EN 303-5, kapalná a plynná paliva podle NOx a CO
- ❑ Od 1. 1. 2018 – kotle na pevná paliva 4. a vyšší třídy
- ❑ Od 1. 1. 2020 – nahrazeno požadavky nařízení Komise 2015/1189 k ekodesignu kotlů na tuhá paliva
- ❑ Od. 1.1.2020 regulace také topidel na pevná paliva (urychlení vstupu v platnost nařízení 2015/1185 k ekodesignu topidel o 2 roky)

Povinné kontroly dle § 17 odst. 1 písm. h)

- Spalovací stacionární zdroj od **10 – 300 kW včetně připojený na teplovodní soustavu ústředního vytápění**
- 1. kontrola do konce roku 2016
- Následně minimálně každé dva roky
- ORP si může od 1. 1. 2017 vyžádat protokol o kontrole zdroje odborně způsobilou osobou

Odborně způsobilá osoba

- Informativní seznam odborně způsobilých osob spravuje několik organizací např. Asociace podniků topenářské techniky ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR (<http://aptt.cz/opravneni-ozo.php>), nebo Klastr Česká peleta (<http://www.topenaridotace.cz/>).
- Může kontrolovat pouze kotle daného výrobce na které byl proškolen, anebo v případě, že výrobce již neexistuje či odborně způsobilou osobu neurčil, může odborně způsobilá osoba kontrolovat stejné typy kotlů na které má udělený certifikát od jiného výrobce

Odborně způsobilá osoba

- ❑ proškolení a udělování oprávnění je plně v kompetenci jednotlivých autorizovaných výrobců (výhradních dovozců)
  - různá zařízení
  - vzdělávání nelze zajistit jednotně
- ❑ řada dotazů na MŽP, APTT a HK ČR od osob, které se chtějí prováděním kontrol technického stavu a provozu zabývat (kominíci...)
- ❑ novela zákona č. 369/2016 zavedla správní delikt pro OZO – „vystaví doklad o provedení kontroly technického stavu a provozu spalovacího stacionárního zdroje na pevná paliva uvedený v § 17 odst. 1 písm. h), přestože není odborně způsobilou osobou, nebo v tomto dokladu uvede nepravdivé údaje.“

Doklad o kontrole

- ❑ Formát bude stanoven prováděcím předpisem (novela vyhlášky č. 415/2012)
- ❑ Musí být uveden výsledek kontroly
  - zda je kotel **instalován, provozován a udržován** v souladu s pokyny výrobce a požadavky **zákona o ochraně ovzduší**
- ❑ Shoda s minimálními emisními požadavky uvedenými v příloze č. 11 zákona o ochraně ovzduší
- ❑ Doporučení (při nalezení nedostatků či potenciálu zlepšení- AKU, regulátor tahu aj.)

Doklad o kontrole

- Zda bylo identifikováno spalování jiného paliva než, které určil výrobce, popř. zda je indikováno spalování odpadu
- Protokol o kontrole musí provozovatel na vyžádání předložit ORP od 1. ledna 2017
- Závazná podoba dokladu – od platnosti novely vyhlášky č. 415/2012 Sb. – podzim 2017.

Kontroly domácností, § 17 odst. 2

- Usnesení Vlády České republiky ze dne 24. 7. 2013 č. k návrhu Zastupitelstva Moravskoslezského kraje na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší:

Vláda (...) ukládá ministru životního prostředí zevrubně analyzovat problematiku zkvalitňování ovzduší obcí, které je ovlivňováno spalováním nekvalitního paliva, a to rovněž **s přihlédnutím k zahraničním zkušenostem a technickým možnostem kontroly**, a vládě do 30. listopadu 2013 **předložit legislativní návrhy umožňující řešit danou problematiku bez zásahů do základních ústavních práv.**

Kontroly domácností, § 17 odst. 2

§ 17 odst. 2 (kráceno)

Při důvodném podezření na porušení některé povinnosti podle zákona, které nelze prokázat bez provedení kontroly spalovacího stacionárního zdroje, jeho příslušenství nebo používaných paliv, **obecní úřad ORP provozovatele** na tuto skutečnost písemně **upozorní a poučí** jej o povinnostech podle zákona a o následcích opakovaného důvodného podezření na jejich porušení v podobě provedení kontroly. Pokud **opakovaně vznikne důvodné podezření**, že tento provozovatel nadále nebo opětovně porušuje některou z povinností podle zákona, **je kontrolující oprávněn vstoupit do jeho obydlí** za účelem kontroly dodržování povinností podle tohoto zákona. Vlastník nebo **uživatel** těchto prostor **je povinen umožnit** kontrolujícímu **přístup ke spalovacímu stacionárnímu zdroji, jeho příslušenství a používaným palivům**.

Kontroly domácností, § 17 odst. 2

- Kontrola je prováděna podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole.
- Kontrolu je možné zahájit na místě (tedy bez předchozího ohlášení).
- Předpokládá se možnost účasti osoby pověřené výrobcem či dovozcem kotle k provádění kontrol technického stavu a provozu podle § 17 odst. 1 písm. h)
- Možnosti prokázání spalování odpadu – zbytky v popelu, odběr a provedení analýz popela.

Kontroly domácností, § 17 odst. 2

- ❑ Podána ústavní stížnost (č.j. Pl. ÚS 2/17) podepsána 41 poslanci TOP09 a ODS: návrh na zrušení § 17 odst. 2.
- ❑ Teze nadřazenosti ústavních práv první generace.
- ❑ K souladu návrhu s ústavním pořádkem byly vypracovány 3 nezávislé právní posudky a schválila je legislativní rady vlády.

„To, kdo bude zdravý a kdo nemocný, je v jiných rukou, než v rukou státu či jeho vlády. Vláda se zde snaží nahrazovat Boha, stává se však jen pohanskou modlou – zlatým teletem“.

JUDr. Zdeněk Koudelka v textu podané stížnosti

Nejčastější dotazy na MŽP

- ❑ **Vztahuje se povinnost provedení kontroly technického stavu a provozu i na kamna nebo krby?**
  - Pokud provozujete například krbová kamna, která nejsou určena pro připojení na teplovodní výměník, povinnost provést kontrolu technického stavu a provozu se na Vás nevztahuje.

Nejčastější dotazy na MŽP

- ❑ **Kolik bude stát kontrola úředníkem v domácnosti s případným odebráním popela a kdo to bude platit?**
  - Náklad na jednu kontrolu včetně analýzy z kotle se bude pohybovat v řádu jednotek tisíc korun. Rozbor by v takovém případě hradil úřad ORP. V případě prokázání přestupku se bude hradit z uložené pokuty.

Nejčastější dotazy na MŽP

- ❑ **Mám doma krbovou vložku s deklarovaným výkonem 4 kW do teplovodního výměníku a 4 kW do okolí sáláním. Vztahuje se na mě povinnost provádět kontrolu?**
  - Pokud je pro takový zdroj uváděn výkon 4 kW do teplovodního výměníku a 4 kW sáláním do okolí, provede se součet obou výkonů. Ten se poté ještě musí podělit účinností a získá se příkon, který je pro určení povinnosti kontrol důležitý.

Nejčastější dotazy na MŽP

- **Vztahuje se povinnost provedení kontroly i na kotel umístěný v rekreačním objektu?**
  - Zákon neuvádí jakoukoliv výjimku pro rekreační objekty (chaty, chalupy apod.). Pokud je v takovém objektu umístěný zdroj splňující 3 výše uvedené podmínky (pevné palivo, příkon od 10 do 300 kW, připojitelnost na teplovodní soustavu ústředního vytápění), má provozovatel povinnost provést kontrolu technického stavu a provozu takového zdroje.

Nejčastější dotazy na MŽP

Kotle pořízené z dotace musí snést kontroly již dnes?

- Kotle pořízené v rámci některého z dotačních titulů mohou být podrobeny kontrole již dnes a to v mezích, které jsou stanoveny ve smlouvě o dotaci

Navržené změny přílohy č. 3

Požadavky na kvalitu paliv.

- V reakci na časté stížnosti občanů na kvalitu uhlí stanovení maximálního podílu:
  - i. podsítné složky – maximálně 20 %
  - ii. prachu (0 – 5 mm) v podsítné složce – maximálně 10 % z celkové hmotnosti

Materiály:

- ❑ Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění
- ❑ Vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší
- ❑ Sněmovní tisk č. 678 novela zákona o ochraně ovzduší – EU, včetně důvodové zprávy.
- ❑ Sdělení odboru ochrany ovzduší k provozování a ke kontrole spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším
- ❑ FAQ k provádění kontrol techn. stavu a provozu (http://www.mzp.cz/cz/casto_kladene_dotazy_ovzdusi)

Děkuji za pozornost

pavel.gadas@mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

